

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

36. ČÍSLO / XXIX. ROČNÍK

14 Kč • 0,76 €

12. ZÁŘÍ 2021

Z obsahu:

Mojžíšův zákon

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 11. srpna 2021,
Řím, aula Pavla VI.
- strana 2 -

Svatá Orosie

Libor Rösner
- strana 4 -

Věrných Čechů zbožná máti

PhDr. Stanislav
Vejvar, Ph.D.
- strana 5 -

Z duchovního pokladu Alice Lenczewské (67)

- strana 7 -

Jděte ke všem národům!

- strana 8 -

Dnes jsou tvoje
narozeniny. Jestli můžeš
něco udělat, udělej to dnes.

Milena Kindziuková
- strana 10 -

Bratrstvo sv. Pia X.
převezme důležitý
kostel v centrální Vídni

- strana 13 -

Lidé na celém světě umírají
hladem, OSN jim chce
dopřát potravu

- strana 13 -

Obraz svaté Orosie, diecézní muzeum katedrály, Tarragona, Katalánsko

Svatá Orosie

Prvními světci pocházejícími z našeho území nebyli sv. Ludmila a sv. Václav, nýbrž sv. Orosie. Bez sv. Ludmily by však nebylo sv. Orosie. Tato zapomenutá mučednice položila život pro Krista v dalekém Španělsku. Její příběh si nyní oživíme. Jmenovala se Dobroslava, známá je však pod řeckou variantou tohoto jména - Eurosia, či ještě lépe Orosie.

Podle některých pramenů byla tato světice dcerou knížete Bořivoje a sv. Ludmily, podle jiných zase dcerou jednoho z velkomoravských předáků a ještě jiné zdroje, asi nejméně pravděpodobnější, hovoří o tom, že pocházela z kmene Bílých Charvátů, kteří sídlili přibližně někde na území severovýchodních Čech. Rovněž podle této teorie byla dcerou jejich vládce. Narodit se měla někdy kolem roku 865 a její matka patrně po porodu zemřela.

Když matku v roce 872 následoval na onen svět i Orosiin otec, ujali se jí Bořivoj s Ludmilou a poskytli jí domov na Levém Hradci, kde měli své sídlo - odtud dost možná pocházela teze o tom, že byla jejich dcerou. Tam vystavěl Bořivoj vůbec první kostel v Čechách - zasvěcený sv. Klimentovi. A v něm měla Orosie být skrze Ludmilino přičinění pokřtěna knězem Kaichem, jehož s Bořivojem do Čech vyslal sv. Metoděj.

Kvůli vnitrostátním pŕtkám se Bořivoj s celým dvorem uchýlil pod ochranná křídla velkomoravského knížete Svatopluka. Pro Orosii i pro Ludmilu šlo vlastně o šťastné období, jelikož mohly těžit z trvalé přítomnosti sv. Metoděje na Svato-

plukově hradisku a prohlubovat své poznání křesťanské nauky. Zcela jistě je to utvrdilo ve víře, kterou nedávno přijaly. To se dělo asi roku 879.

Krátce poté byl Metoděj opět povolán do Říma. Prozřetelností Boží se u papežského dvora setkal s poselstvím, které tam vyslal král Aragonie a Navarry Fortunio Jimenes. Žádal papeže Jana VIII. o zproštění věčných slibů svého druhorozeného syna Fortunia Garcése, jenž by tak později mohl usednout na trůn namísto původního následníka - staršího bratra, jenž padl v boji s Maury. Jako výraz dobré vůle a oddanosti požádal papeže, aby sám pro jeho syna vybral vhodnou nevěstu. Není těžké domyslet se, jak to dopadlo - volba padla na Orosii.

Snad papež Metoděj přímo vyzval k tomu, aby mu dal vhodný tip na nějakou urozenou křesťanskou dívku, snad s tou myšlenkou přišel sám moravský věrozvěst. Buď jak buď, dohoda byla uzavře-

na, zbývalo jen celou záležitost domluvit s dívčinými poručíky. Část aragonského poselstva proto odcestovala na sever, druhá část do vlasti, načež se obě sešly opět v Římě se souhlasnými stanovisky obou zeměpánů. Nyní zbývalo už jen dojet pro nevěstu na Levý Hradec a zavčas odjet do Aragonie, než udeří zima, jež znemožní cestování přes alpské a pyrenejské průsmyky. Bylo září léta Páně 880 a v Aragonii zatím proběhla svatba v zastoupení.

Zprvu vše probíhalo hladce, avšak na horké španělské půdě došlo k tragédii. Do města Yebra byl vyslán páter Dominik s písemným vzkazem budoucímu králi Fortuniu Garcésovi, že jeho nevěsta je už nablízku. Měl se vrátit s odpovědí, že je Orosie očekávána. Nebohý kněz se však stal obětí přeřadení, při němž zahynul. Maurům, kteří měli jeho smrt na svědomí, velel renegát Aben Lupo a ten se z listin, jež u zabitého kněze našel, dozvěděl o Orosiině příjezdu. S vidinou tučné kořisti se rozhodl přeřadnout i její družinu.

Orosie zatím spolu s ostatními marně vyhlížela návrat pátera Dominika. Skutečnost, že se nevracel, byla krajně podezřelá. Pohybovali se v oblasti, kde přeřady ze strany Maurů nebyly žádnou vzácností, proto dali na radu jednoho hostinského a vyhledali jeskyni v horách, která skýtala pro účinnou obranu o poznání lepší podmínky.

Aben Lupo si na Orosii a její doprovod počíhal a zprvu chtěl přeředit zabíjení. Vybídl ji, aby se zřekla křesťanství, přijala islám a namísto královce se provdala za něj, Abena Lupa. Zachrání tak život sobě i své suitě. Dívka z české země však nabídku muslima z Pyrenejí odmítla.

Ten proto dal povel k útoku. Díky značné přesile se podařilo maurským veterelcům většinu Orosiin družiny pobít, zachránila se jen hrstka bojovníků a právě Orosie. Utekli na výše položené místo v horách, kde chtěli čelit rozhodujícímu útoku. Posilou jim v tom měl být pramen, který vytryskl na Orosiinou modlitbu, jež prosila o napojení žíznicích křesťanů.

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

Evangelium - Mk 8,27-35

Ježíš vyšel se svými učedníky do vesnic u Césareje Filipovy. Cestou se ptal svých učedníků: „Za koho mě lidé pokládají?“ Řekli mu: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za jednoho z proroků.“ Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr mu odpověděl: „Ty jsi Mesiáš!“ Tu je přísně napomenul, aby to o něm nikomu neřikali. Potom je začal poučovat, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit, ale po

třech dnech že vstane z mrtvých. A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat. On se však obrátil, pohleděl na učedníky a pokáral Petra: „Jdi mi z očí, satane! Neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské.“ Ježíš si zavolal lidi i své učedníky a řekl jim: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho.“

Věrných Čechů zbožná máti 1100 let od mučednické smrti svaté Ludmily

Rozpoutal se závěrečný urputný boj na život a na smrt. Postupně padli všichni členové Orosiina doprovodného oddílu. Muslimští lupiči Orosii na příkaz svého vůdce ušetřili, načež ji Lupo ještě jednou vyzval, aby se zřekla víry, přijala islám a provdala se za něj. Opět odmítla. Snažili se ji proto k odpadu přimět násilím. Např. jí pálili pochodněmi, usekli jí obě ruce, ale když nic z toho dívku asi patnáctiletou nedonutilo ke zradě Spasitele, uťali jí hlavu. V tom okamžiku se podle legendy spustila hrůzostrašná bouře doprovázená krupobitím.

Na opuštěné místo činu až příliš pozdě dorazil na základě varování vdovec Fortunio Garcés. Pochoval ostatky své vyvolené a jal se stíhat jejího vraha. Svůj život pak zasvětil boji s Maury a z piety vůči své tragicky zahynulé manželce se nikdy neoženil. Ke konci svého života vstoupil do kláštera v Leifě.

Tělesné pozůstatky dívky, která uhájila své panenství i za cenu ztráty života, našel po dvou letech pastýř jménem Guillén. Na již zapomenuté místo, kde ležely v zemi, ho upozornilo prazvláštní bílé světlo a líbezný hlas, který ho přímo vybídl, aby Orosiiny ostatky vyzvedl a poté odnesl hlavu do Yebry a tělo do města Jaca, poněvadž Bůh si umínil ji takto oslavit. V obou městech spočívají dodnes.

Orosie se stala první osobou pocházející z našeho území, která byla kanonizována. Kanonizaci v roce 1902 potvrdil Lev XIII. Původně totiž svatořečení ještě nevyhlašoval Svatý otec. Mohl je vyhlašovat místní biskup, navíc se často dávalo i na mínění věřícího lidu. Probíhalo prostřednictvím tzv. *Elevatio ossium*: příslušný celebrant pozvedl ostatky dotyčné osoby, která měla být prohlášena za svatou, a nechal je zvednuté, aby si je všichni přítomní mohli prohlédnout.

Svatá Orosie bývá zobrazována s královskou korunou na hlavě, žezlem, křížem či palmovou ratolestí. Podle některých upamatovává na její osud tradiční jízda králů.

Princezno Orosie, mučednice a čistá panno! Svatou Ludmilou ve zbožnosti vychovaná, Pánu Kristu nevyšlovně oddaná! Krutým Maurům jsi svědčila o Kristu neoblomně a přešla tím od bolesti k radosti věčné. Spolu s kněžnou Ludmilou, mučednice Orosie, proste Krista i za duše naše. Amen.

K roky ctitelů svaté kněžny Ludmily vedou zvláště v letošním jubilejním roce na památný Tetín, do baziliky sv. Jiří na Pražském hradě nebo do Mělníka. Jméno svaté Ludmily je úzce spojeno s Dědicem země české, svatým Václavem. Svěho vnuka, pozdějšího českého knížete a mučedníka, vedla sv. Ludmila k pevnému náboženskému postoji a zasadila se tak o to, že se stal vládcem oddaným katolické víře a hledajícím přirozené spojení s blízkým saským králem. Dvojice světců – babička sv. Ludmila a vnuk sv. Václav – je obdobná jako u ruské rurikovské sv. Olgy a jejího vnuka sv. Vladimíra. Obě svěťice stály u základů christianizace svých národů. Obě musely po smrti svých manželů a v čase nedospělosti svých synů třímat otěže vlády. Svatá Ludmila byla první křesťanskou českou kněžnou – sv. Olga přijala křest jako vůbec první ruský panovník.

Ačkoliv byla **Olga** pokřtěna v roce 955 v Cařihradu, hledala cestu také k latinskému západu. V roce 959 požádala římskoněmeckého krále Otu I. o vyslání misie v čele

s biskupem a napomáhala tak při pokřesťanštění Kyjevské Rusi. Tímto krokem kyjevská kněžna směřovala ke spojení se západním císařstvím a k větší nezávislosti na Byzanci. Mnich Adalbert, pozdější magdeburský arcibiskup, byl jmenován biskupem na Rusi. Avšak roku 962 se vrátil z východní misie, aniž by dosáhl svého cíle a aniž by vybudoval v rurikovském státě západní latinskou církevní obec. Nezdařil se nadějný plán, kterým mohli být Rusové získáni pro západ a uchráněni pozdějšího schismatu. Převážily vazby Rusů na řeckou církev. Jakmile Olžin vnuk Vladimír upevnil svou politickou moc, rozhodl v roce 987 o přijetí křesťanství v kyjevském státě a pokračoval tak v apoštolském díle své babičky Olgy. Obdobně kráček sv. Václav ve šlépějích své babičky sv. Ludmily, když šířil křesťanství mezi vладыky i prostým slovanským lidem.

Ludmila se narodila roku 860 a byla dcerou pšovanského knížete Slavibora, jehož sídlo se klade buď do Mělníka, nebo až na Lužici, tedy do dnešního Saska. Roku 874 se stala chotí historicky prvního známého Přemyslovce a vládce Čechů Bořivoje. Již tehdy měli přemyslovští vojvodové mezi ostatními slovanskými kmeny naší země výsadní postavení, byli soudci v rozepřích ostatních kmenů. Zdá se, že Slavibor neměl mužské potomky, protože se jeho kmen Pšovánů připojil k silnému kmeni Čechů. Tím vzrostla moc i území Přemyslovců.

Kněžna Ludmila následovala manžela a přijala krátce po něm křesťanství. Přemyslovský vládce byl při cestě na Svatoplukovu Moravu pokřtěn roku 882 na Velehradě. Nedlouho poté přijala Ludmila křest od moravského arcibiskupa sv. Metoděje. Přijímala tudíž východní křesťanskou víru. Zároveň se seznamovala s latinským ritem šířícím se k nám od Franků. Křtem knížecího páru bylo rozhodnuto o pokřtění celé země. Presto však museli Přemyslovci s pohanskými odpůrci vybojovat zápas o křesťanskou zemi. Nakonec náš národ obrátil své zraky k latinskému západu, což jej nejenže zachránilo od smutného osudu Polabských Slovanů, ale otevřelo

mu duchovní, kulturní, hospodářské i politické kontakty a spojenectví s mocným frankým světem, posléze se sousedními bavorskými a saskými knížaty.

Český kníže Bořivoj bezesporu poznal vůli Boží, když se rozhodl se svou chotí a s veškerým lidem přijmout křest. Zatímco Čechy se tímto krokem staly partnery západních států, Slované sídlící na Labi severně od Čech většinou odmítali latinské křesťanství a podlehli v boji s německým sousedem, který východní slovanská území nejen christianizoval, ale také si je vojensky podroboval.

Přijetí svátosti křtu bylo viditelným skutkem, kterým se nejen duchovně, ale i politicky přemyslovský knížecí pár zařadil do křesťanské Evropy. Čekal jej však mnohem nesnadnější úkol: pokřesťanštění celé země. Bylo třeba vzdělat ve víře vладыky i lid, překonat vliv pohanských žreců⁽¹⁾, vymýtit pověrečné obřady a hlavně vnitřně obrodit pohanská srdce křesťanskou láskou. Sama Ludmila představuje vzor vnitřního přerodu, neboť z pohanské kněžny se stala matkou nemocných, vdov, sirotek a nadšenou šířitelkou Kristovy víry. Na vinici Páně se sv. Ludmila stala pracovitou, neumdlévající dělnicí. S manželem vystavěla chrám Panny Marie na Pražském hradě, kostely sv. Klimenta na Vyšehradě a Levém Hradci. Položili základy českého středověkého státu, budovaného na principech křesťanské spravedlnosti a pěstujícího písemnou i výtvarnou kulturu a vzdělanost. Dodnes světici připomíná Palladium země české, ochranný obraz české vlasti s Pannou Marií a Ježíškem, který podle tradice obdržela sv. Ludmila od sv. Metoděje při svém křtu. Po smrti svého muže kněžna Ludmila s úspěchem dokázala udržet přemyslovskou moc v zemi. Její státnická úloha nekončila ani později. Když zemřeli její vládnoucí synové, Spytihněv a Vratislav, ujala se se stejnou svědomitostí výchovy vnuka Václava.

Až do smrti zůstala sv. Ludmila věrna slovanskému obřadu, ačkoliv v Čechách po odklonu Přemyslovců od Velkomoravské říše převážil latinský rítus. Nutno připomenout, že slovanský obřad byl ve své době věcí novou, mladou. Latinská mše svatá, šířená nejprve hlavně bavorskými kněžími, naproti tomu představovala starobylost liturgii křesťanského západu. Svatá Ludmila si byla vědoma toho, že budouc-

nost Čechů závisí na sjednocení s křesťanským západem, nebránila tudíž šíření latinského obřadu. Ukázala tím státnickou moudrost a lásku k zemi. Za druhého Ludmilina syna Vratislava byl na Pražském hradě postaven kostel sv. Jiří. Kníže si vzal za ženu Drahomíru ze slovanského kmene Stodoranů (Havolanů), kteří patřili k větvi Polabských Slovanů. Jejich prvním synem byl Václav, pozdější kníže a hlavní patron českých zemí. Také on zakusil Ludmilinu křesťanskou výchovu.

V roce 921 zesnul Václavův otec Vratislav a kněžna Drahomíra vládla za nezletilého syna. Konflikt se snachou kvůli vnučkově výchově a boj o politickou moc byly důvodem, proč Ludmila odešla na Tetín. Zde se zcela oddala duchovnímu životu. Ani tak však tchyně, dobrovolně se uchýlivší do ústraní, nepřestávala pro dočasně vládnoucí kněžnu představovat riziko. Drahomíra najala vrahy, kteří Ludmilu 15. září 921 na Tetíně zadusili jejím vlastním šálem a hrad vyloupili. Před vraždou ještě dopřáli staříčké kněžně chvíli k modlitbě. Kravavý den pro rodící se stát a lid. Z tohoto krutého dne povstala národu první světice a mučednice z jeho vlastní krve. Pro Drahomíru znamenal tento den hanbu a vinu, pro vrahy vyhnanství a smrt. Ludmila však byla 15. září oslavena na zemi i na nebi. Bůh obrátil zlé činy k dobrému, trestal jimi a odměňoval zároveň. Tak bude všechno dobré jednou odměněno a všechno zlé potrestáno. Zlým, utajeným skutkem nikdo nic nezíská. A naopak nic neztrácíme obětí, kterou svět momentálně neuznává.

Lid nařikal nad smrtí milosrdné kněžny. Zázraky na jejím hrobě ho přesvědčily, že Ludmila je jeho ochránkyní a přimlůvkyní u Boha. Drahomíra podle všeho li-

tovala svého zločinu. Ludmilin dům dala přestavět na kostel zasvěcený sv. Michaelu archandělovi. Jeho zbytky dosud stojí na tetínském hřbitově.

Jakmile sv. Václav samostatně dosedl na trůn, podal o mučednické smrti zprávu rezenskému biskupovi Tutovi. Biskup poslal do Prahy kanovníka Michala, který vše vyšetřil a dovolil, aby tělo zavražděné kněžny bylo vyzvednuto a přeneseno do Prahy. Když otevřeli hrob, našli tělo neporušené. Bylo pochováno v kostele sv. Jiří. Vyzdvížení a přenesení těla, doprovázené náboženskými obřady, mělo tehdy povahu kanonizace. Tomu napomohlo, že kněžna žila v paměti lidu a byla uctívána jako svatá. Když abatyše Mlada Přemyslovna, dcera Boleslava I. a neteř sv. Václava, založila roku 973 klášter benediktinek u sv. Jiří na Pražském hradě, převzaly řeholnice ostatky sv. Ludmily do své péče a staly se hlavními patronkami svatoludmilské tradice.

Pokorná i sebevědomá žena, zbožná matka a babička, energická a rozhodná kněžna sv. Ludmila je vzorem pro dnešní české ženy, vzorem v naplňování ženské úlohy v církvi, v rodině i ve státě. A hlavně je pro nás sv. Ludmila příkladnou obrátníčkou víry. Braňme si po předcích zděděnou katolickou víru jako poklad v době pyšného liberalismu, materialismu a ateismu! Nejen modlitbou ke světici, ale následováním jejích zbožných skutků pracujme pro Kristovo království v české vlasti a ve světě!

Úcta k českým národním patronům je pro nás projevem českého vlastenectví. Národní patroni jsou příslušníky českého národa před trůnem Boha. Proto na promodlených poutních místech posilujme své náboženské a národní vědomí se svatou Přemyslovnou Ludmilou! Z pohanské kněžny se stala křesťanská světice – Bůh dokáže působit zázračná obrácení. Ať podobně všechny Ludmiliny děti, Čechové a Češky, odvrhnou novodobé pohanství a všechny staronové bludy a přijmou do svých srdcí katolickou víru tak, jak to učinila slavná Přemyslovna! Svatá Ludmilo, oroduj za nás a chraň české rodiny před rozpadem a vším nebezpečím!

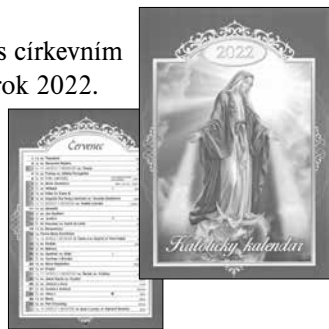
Poznámky:

⁽¹⁾ Žrec – pohanský kněz, přinášející oběti bohům. [pozn. red.]

KALENDÁŘE NA ROK 2022

KATOLICKÝ KALENDÁŘ

Nástěnný měsíční kalendář s církevním a občanským kalendářem na rok 2022.

KON-PRESS & VIA
Brož., 165x235 mm,
křídový papír, 59 Kč

LITURGICKÝ KALENDÁŘ

Praktické vydání liturgického kalendáře na rok 2022 na cesty nebo k vložení do velkých pracovních diářů či Bibli. Každá stránka obsahuje jeden týden. Dny jsou barevně odlišeny podle liturgického období či svátku.

Paulínky
Brož., 85x145 mm, křídový
papír,
64 stran, 55 Kč

DIÁŘ S LITURGICKÝM KALENDÁŘEM

Denní kalendář s občanským a liturgickým kalendářem na rok 2022. Ke každému dni jsou uvedeny odkazy na liturgické texty a odpověď k žalmům. Jedna dvojstrana zahrnuje jeden týden s místem na poznámky u každého dne. Do jednotlivých liturgických období roku uvádějí myšlenky z encykliky *Fratelli tutti* papeže Františka.

Paulínky • Brož., 85x150 mm, 144 stran, 95 Kč

ZÁLOŽKOVÉ KALENDÁŘE

Nabízíme tematické záložkové měsíční kalendáře na rok 2022 s citáty různých autorů k tématu kalendáře. Kalendář lze zavěsit na stěnu.

Pavel Nebojsa - Doron • Brož., 70x215 mm, karton, 65 Kč

Mnoho štěstí

Co ti ze srdce přejí

Radost každý den

Malé moudrosti

Objednávky knih - tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz
Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

2019/12030

TZ

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
779 00 Olomouc